GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.
„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.
Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĖ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.
ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 232. *Dumineca 2 (14) Decemvre* 1884.

Brașovŭ, 1 (13) Decemvre

Cine ar fi credutŭ, ca desbaterea bugetară din dieta ungară sĕ se finéscă cu unŭ desastru alŭ ministrului președinte Tisza?

Și într'adevĕrŭ, de astă dată victoria este a opoșițiunalilorŭ. Partida guvernului este moralicesce cu totulŭ bătută și „Ellenzék“ are dreptate când ḍice, că ea a depusŭ armele înaintea oposiției, căcĭ în totŭ cursulŭ discuțiunei bugetare nicĭ unulŭ dintre mamelucii marĭ și micĭ nu a săritŭ în apĕrarea guvernului, așa că Tisza Coloman a fostŭ silitŭ a se apĕrá singurŭ în contra tuturorŭ lovirilorŭ; chiar și colegii sĕi ministrii au tăcutŭ.

D. Tisza s'a încungiuratŭ cu nisce elemente, carĭ, precum bine ḍice numita fóiă, aștéptă numai și ascultă. Voință, convicțiune, principii nu au. Ei nu sciu decâtŭ sĕ privéscă la stăpânulŭ lorŭ, ca sĕ le arunce câte unŭ osŭ de rosŭ.

Astfelŭ nu'i mirare, că oposițiunea maghiară a dominatŭ tĕrĕmulŭ discuțiunii. Dar a și avutŭ cu ce. Nu era greu lucru sĕ afle argumente, spre a aplicá lovirile cele mai teribile unui guvernŭ îmbĕtrĕnitŭ în pĕcate.

Caracteristicŭ este, că tocmai corifeii stângei estreme suntŭ, cari 'și-au culesŭ laurii cei mai frumoșĭ prin combaterea guvernului.

Sĕ lăsămŭ la o parte discuțiunea în cestiunea croată, care a dĕrîmatŭ nimbulŭ ministerului Tisza înaintea opiniunei publice maghiare, și sĕ ne mărginimŭ aḍĭ numai la capitululŭ abusurilorŭ electorale, care a fostŭ esploatatŭ cu multă dibăciă de extremistulŭ Ugron Gabor din Ardélŭ și de cătră moderatulŭ Desider Szilagy, care a declaratŭ susŭ și tare, că garanțiile depuse în legea electorală suntŭ fără de nicĭ unŭ efectŭ, și a cerutŭ o reformă radicală.

Eroulŭ ḍilei însă a fostŭ Ugron. Elŭ a făcutŭ o descoperire nimicitóre pentru guvernulŭ Tisza, cetindŭ în cameră o scrisóre, ce i-a dat'o spre întrebuințare solgăbirĕulŭ comitele Paul Bethlen, care ne arată pe voinicosulŭ prefectŭ și protegiatŭ alŭ lui Tisza, br. Banffy Dezsŏ, într'o lumină puținŭ măgulitóre. Acéstă scrisóre este adresată de numitulŭ prefectŭ comitelui Bethlen și conține instrucțiunĭ în afacerĭ de agitațiunĭ electorale. Intre altele br. Banffy provócă pe solgăbirĕu, ca sĕ intre în negoțiărĭ cu comuna bisericéscă gr. cat. din Lăpușulŭ unguresců, care voia sĕ câștige nisce pămênturĭ erariale, pentru ca vinḍêndu-ise aceste pămênturĭ pe unŭ prețŭ favorabilŭ, sĕ fie câștigată în favórea guvernului. Scrisórea se finesce cu următórele cuvinte:

„Marțĭ séra vorŭ sosi lui Voith 2000 fl. cu poșta.“

Acestŭ Voith a fostŭ președintele electoralŭ din Lăpușŭ și este unulŭ din cei decorațĭ de d. Tisza pentru merite. Sĕ'nțelege, că descoperirea acésta a lui Ugron a produsŭ o estraordinară sensațiune, mai alesŭ după ce Ugron a declaratŭ, că procederea organelorŭ guvernului a produsŭ o așa de mare iritațiune în Ardélŭ, încâtŭ décă va merge totŭ așa, guvernulŭ nu se va mai puté apĕrá nicĭ cu baionetele.

Și ce a rĕspunsŭ d. Tisza? A întrebuințatŭ nisce frase sarbede fără nicĭ unŭ efectŭ.

Descoperirea lui Ugron însă și pentru noi e de o durerósă importanță. Printr'însa apare compromisŭ nu numai voinicosulŭ Banffy Dezsŏ, ci și altă căpeteniă din Solnocŭ-Dobêca, episcopulŭ Szabo care va avé sĕ dea sémă despre aceea cum a pututŭ sĕ sufere, ca o comună bisericéscă din diecesa sa sĕ'și vêndă astfelŭ consciința, călcândŭ preste preceptele morale creștinescĭ, ne mai vorbindŭ de datoriile și de onórea națională?

CRONICA POLITICĂ.

Sĕrăcia e mare în țéră. Cerealele s'au eftinitŭ enormŭ, așa că în cele din urmă se gândesce și ministrulŭ de finance Szapary la unele ușurărĭ în incassarea dărilorŭ statului. Intr'o circulară adresată cătră toțĭ inspectorii de dare ministrulŭ a ordonatŭ, ca esecuțiunile de dare sĕ nu se facă decâtŭ multŭ după unŭ anŭ dela prima restanță și vitele și caii sĕ nu se vêndă decâtŭ cu prețurĭ bune. Apoi décă este cauțiune sĕ fie posibilŭ ómenilorŭ a plăti restanțele și în rate și după ce vorŭ plăti a treia parte din dare, sĕ mai fie așteptațĭ câtva timpŭ! In genere sĕ se procédă la esecuțiunea restanțelorŭ cu cea mai mare crutare. — Ordonanța e bună, numai de s'ar și esecutá.

*

»România liberă« se ocupă de Românii de dincóce, carĭ suntŭ năpăstuițĭ de mașterii de la putere, și vorbindŭ despre patriotismulŭ, cu care Ungurii se îngrijescŭ de conaționalii lorŭ din România, ḍice: »Departe de noi ideea de a cere guvernului românescŭ sĕ închidă școlele unguresçĭ din România, orĭ sĕ oprescă orĭ-ce subvențiune ar vení Maghiarilorŭ de la noi, streinĭ séu supușĭ românĭ, din partea Ungariei, pentru sfântulŭ scopŭ alŭ limbei și alŭ naționalitățeĭ. Dar nu ar fi dreptŭ óre, n'ar fi conformŭ cu regulile pretiniei, ca și Maghiarii, la rêndulŭ lorŭ, sĕ păstreze aceeașĭ purtare față cu frații noștri de peste munțĭ? In multe rêndurĭ, amŭ constatatŭ cu mâhnire, că guvernulŭ ungurescŭ neglige unele din datoriile reciprocității amicale față cu statulŭ nostru. Ar fi de doritŭ pentru păstrarea bunelorŭ raporturĭ între dênșii și noi, ca asemenea lucrurĭ se nu se mai întêmple și ca doveḍile de adevĕrată prietiniă sĕ fie manifestate prin acte reale față cu totŭ elementulŭ românescŭ.

*

O frumósă festivitate națională au serbatŭ Cehii în Moravia: deschiderea teatrului cehicŭ în Brünn, capitala acestei țĕrĭ. La banchetŭ a luatŭ parte și Dr. Rieger și în toastulŭ sĕu a pronunțatŭ cuvintele, despre carĭ amŭ făcutŭ amintire în articlulŭ de fondŭ de erĭ. Rieger cerŭ dela Cehii Moraviei mai multă activitate, mai multe jertfe. „Slavii din Moravia sé se mai oțeléscă puținŭ prin luptă, sĕ fie mai neînduplicațĭ și cu o energiă consciă de sine..... Moravia sĕ mérgă mână în mână cu Boemia în lupta pentru causa națională. Cehii Boemiei nu vorŭ încetá nicĭ-odată de a sêmți pentru frați, lorŭ din Moravia. Dr. Schrom rĕspunḍêndŭ accentuài că orașulŭ Brünn trecea de orașŭ germanŭ, cu tóte că este capitala Moraviei cehe. Dér acum prin înființarea teatrului cehicŭ Moraviĭ slavĭ au datŭ dovadă, că esistă, că trăiescŭ și voiescŭ sĕ trăiéscă întotdéuna. (Viborne!) — Cu acéstă ocasiune Dr. Rieger a făcutŭ propagandă și pentru aniversarea de o miiă de anĭ a apostolului slavŭ Metodiu.

Partida lui Tisza și Sennyey.

Ḍiarulŭ »N. fr. Presse« din 11 Dec. n. ḍice în articululŭ sĕu de fondŭ, că de când s'a împăcatŭ ministrulŭ președinte Tisza cu conservativulŭ br. Sennyey se vĕdŭ simptome de nemulțămire printre aderenții vechĭ ai lui Tisza. Printre parlamentarii vechĭ, carĭ acum mai de unŭ deceniu forméză falanga cea strînsă a lui Tisza, se observă o mișcare particulară. In partida, care a domnitŭ peste parlamentulŭ ungurescŭ de când s'a descompusŭ partida lui Deak, încă n'a începutŭ descomposițiunea, maioritatea lui Tisza încă nu s'a micșoratŭ, nicĭ nu se clatină. Dar după tóte semnele s'a întêmplatŭ o schimbare órecare.

Partida nu se opune, nu murmură, și încă n'a începutŭ perioda intrigilorŭ și a conspirațiunilorŭ. Dar într'o parte a partidei guvernamentale se arată simptome învederate de neplăcere și acéstă fracțiune incepe sĕ resoneze și sĕ critice pașii și mĕsurile tactice ale ministrului conducĕtorŭ. Se asmĕnă cele ce au fostŭ odinióră, cu cele ce sunt acum, se dificultéză alianțele cele nouĕ, carĭ le-a încheiatŭ Tisza, se discută că ce influință potŭ sĕ aibă acestea asupra direcțiunii politicei interne și asupra constelațiunilorŭ parlamentare, și resultatulŭ acestui resonămêntŭ este, că calea, pe care a apucatŭ ministrulŭ președinte, se abate tare de cea vechiă. Incă nu se póte determina cu certitudine linia, până unde va merge în cursulŭ sĕu calea cea nouă, dar atâta este, sigurŭ că prin legăturile încheiate de Tisza s'au înfățișatŭ noi factorĭ activĭ în paralelogramulŭ puterilorŭ parlamentare, carĭ vorŭ înfluințá factorii actualĭ și vorŭ da resultantei o direcțiune nouă. Nu elementele cele nouĕ suntŭ nemulțămite, ci tocmai membrii cei vechĭ, carĭ stau aprópe de Tisza, carĭ representă tradițiunile partidei. A fostŭ numai întêmplare, că contele Keglevich, unŭ deputatŭ mai tênĕrŭ liberalŭ aristocratŭ, a protestatŭ cu ocasiunea desbaterii bugetului, în contra orĭ cărui compromisŭ cu reacțiunea.

Cu certitudine apodictică se póte însemná momentulŭ, în care și-a căpĕtatŭ acéstă mișcare impulsulŭ sĕu. De când s'a suitŭ baronulŭ Sennyey cu ajutorulŭ lui Tisza pe scaunulŭ presidialŭ alŭ camerei magnaților, de când Tisza s'a împăcatŭ cu marele conservatorŭ Sennyey, s'a începutŭ neodihna acea nervósă între aderenții cei vechĭ ai lui Tisza. Baronulŭ Sennyey de sigurŭ nu și-a schimbatŭ basele, pe carĭ și-a clăditŭ convicțiunile sale politice, pentru că este omŭ acum mai multŭ bĕtrênŭ. Tisza și Sennyey erau până mai deunăḍile marĭ antagoniștĭ. Despre Sennyey se presupune, că n'a capitulatŭ; atuncĭ trebue sĕ fi capitulatŭ Tisza. Sennyey este o putere, care va devení de aicĭ încolo hotărîtóre. Acésta este causa, că s'au treḍitŭ din somnŭ aderenții cei vechĭ ai lui Tisza și începŭ a face resistință, temêndu-se, că Sennyey cu ajutorulŭ lui Tisza îșĭ va realisá programulŭ sĕu, conservativŭ, care prin puterea sa nicĭodată nu l'ar fi pututŭ realisá. De aceea circuléză în tabĕra partidei liberale parola, ca sĕ nu se mai facă concesiunĭ magnaților, episcopatului și agrariilorŭ. Tisza când a venitŭ la ministerŭ a găsitŭ în Ungaria escitațiunĭ revoluționare, pe carĭ le-a nădușitŭ continuândŭ opera începută de Deak, care crease regimulŭ liberalŭ alŭ claselorŭ mijlocii. Tisza și-a împlinitŭ acéstă misiune. In Ungaria nu mai este nicĭ o partidă seriósă, care ar voi sĕ delăture dreptulŭ publicŭ alŭ împăcăciunii și chiar cei din partida estremă stângă ar face totŭ ca și Tisza ajungêndŭ la cârmă.

Tisza acuma dă mâna cu partida reacționară. Crede elŭ óre că în alŭ doilea deceniu alŭ ministerului sĕu îlŭ aștéptă o nouă misiune? In contra alianțelorŭ lui celorŭ nouĕ se ridică neplăcere și contraḍicere. Mișcarea partidei liberale este o admonițiune seriósă pentru Tisza. Și partidele cele mai supuse politice îșĭ au limitea elasticității și cohesiunea atomelorŭ se nimicesce în momentulŭ criticŭ.

Din dieta ungară.

In ședința dela 10 Decemvre a camerei deputaților, la desbaterea bugetului și anume la art. Curtea regală, Ugron rógă guvernulŭ sĕ nu mai decoreze și peile de epurĭ, fiindŭ deajunsŭ că decoréză peile de câne. Corteșii se decoréză, președintele electoralŭ din Lăpușulŭ ungurescŭ, care e și în cercetare penală, s'a decoratŭ, pentru scandalósa-i procedere, cu crucea de aurŭ pentru meritŭ; de asemenea măiestrulŭ postalŭ Bardos din Boița, care a luatŭ parte chiar (?) la o serbare a lui Horia. Ministrulŭ Orczy îi rĕspunde, că numai adevĕratele merite se distingŭ. (Stânga estremă: cămătarii!) Otto Herman biciuesce titulaturile și ordinele. Cea mai ridiculă distincțiune e »consilierŭ regalŭ,« pentru ca femeile respectivilorŭ sĕ se pótă întitulá »consiliere.« Ludwig Olaj amintì unŭ casŭ din 1882, când unŭ agitatorŭ periculosŭ alŭ partidei naționalităților a primitŭ nobleța ungurésca, după ce a trecutŭ în partida guvernamentală.

Ministrulŭ Tisza dede la acestea următorulŭ rĕspunsŭ clasicŭ:

„Esemplulŭ amintitŭ este în totŭ casulŭ liniştitorŭ, căcĭ eu potŭ asigurá pe d. deputatŭ, că agitatorĭ de ai partidelorŭ naţionalităţilorŭ n'au fostŭ nicĭ odată decoraţĭ. Se pare că celŭ amintitŭ a fostŭ în acelaşŭ timpŭ oposiţionalŭ şi agitatorŭ alŭ partidei naţionale, mai târḑiu s'a corigeatŭ şi n'a mai fostŭ oposiţionalŭ. (Ilaritate în stânga estremă.) Se pare aşadar, că celŭ ce întră în partida guvernului actualŭ, chiar dacă a fostŭ pănă acum oposiţionalŭ şi agitatorŭ alŭ partidei naţionalităţilorŭ, e silitŭ eo ipso, sĕ'şĭ perḑă acéstă a sa calitate.«

Se trece apoi la desbaterea bugetului ministerului de interne. Nicolau Bartha atacă centralisarea administraţiunii, ér Grünwald o susţine din rĕsputerĭ, ḑicêndŭ că Uugaria numai atuncĭ a progresatŭ, când a fostŭ în stare sĕ asimileze instituţiunile streine.

La sfêrşitulŭ desbaterei Ugron declară, că în Czegled, unde precum se scie dênsulŭ a fostŭ atacatŭ de aderenţii lui Verhovay, a doveditŭ în totŭ casulŭ mai multŭ curagiu, decâtŭ ministrulŭ preşedinte, care a fugitŭ de frica unei demonstraţiunĭ în teatru.

Ministrulŭ Tisza mulţămesce pentru acésta lui Ugron, că i-a datŭ ocasiune sĕ respingă acelŭ sgomotŭ prostŭ, şi asigurà, că dênsulŭ în cursulŭ cunoscutei demonstsaţiunĭ n'a părăsitŭ odaia, ci numai atuncĭ s'a depărtatŭ de la feréstră, când s'a aruncatŭ o pétră în ea. Drépta primì acéstă declaraţiune cu aplause.

SCIRILE ḐILEI.

Vinerĭ în 30 Noemvre a. c. s'a serbatŭ aci ḑiua »Sf. Andreiu« în modŭ solemnŭ. Elevii institutului au fostŭ adunaţĭ în sala cea mare a gimnasiului, unde profesorulŭ Iónŭ Popea a ţinutŭ o vorbire despre activitatea metropolitului Andreiu baronŭ de Şaguna. De acı tinerimea cu stégulŭ scólei, a fostŭ condusă de corpulŭ profesoralŭ la biserica Sf. Nicolae, unde s'a celebratŭ unŭ parastasŭ întru memoria Marelui Andreiu. Corulŭ scolarŭ, condusŭ de prof. Iacobŭ Mureşanu, a cântatŭ „Românime multŭ cercată.«

—0—

A doua »Intrunire literară« s'a ţinutŭ Joi în 29 Noemvre a. c. La 7 óre séra precisŭ a deschisŭ d. conrectorŭ gimnasialŭ Dr. N. Popŭ serata literară printr'unŭ discursŭ, în care a sulevatŭ o temă de totŭ interesantă despre femeă ca purtătórea civilisaţiunei. Imediatŭ apoi profesorulŭ I. C. Panţu a cetitŭ o scrisóre a lui V. Alexandri către amiculŭ sĕu I. Ghica, in carea poetulŭ descrie nisce impresiunĭ din copilăriă; în legătură cu acésta a mai cititŭ şi o scrisóre a lui I. Ghica adresată către Alexandri, în carea economistulŭ nostru face o schiţă din trecutulŭ ţĕrii românescĭ. Amêndouĕ scrisorile au fostŭ precedate de unele desluşirĭ. La fine a delectatŭ profesorulŭ A. Bârseanŭ pe ascultătóre prin artistica cetire a copiei de pe natură »Cocóna Nastasia« de Iacobŭ Negruzzi.

—0—

Joi pe la 12 óre, unŭ arestantŭ militarŭ, internatŭ în castelulŭ de pe straje, a voitŭ sĕ iasă din camera, unde lucra cu altulŭ lemnăria, cu sila, opunêndu-se sentinelei, care-i sta în drumŭ şi căreia voia sĕ'i smulgă baioneta din puşcă. Sentinela îi trase unŭ glonţŭ în peptŭ, şi arestantulŭ căḑù imediatŭ mortŭ.

—0—

După proiectulŭ de bugetŭ alŭ oraşului Braşovŭ pe anulŭ 1885, veniturile suntŭ de 351,723 fl. 23 cr., cheltuelile de 399,842 fl. 59 cr., deficitulŭ e prin urmare de 48;019 fl. 36 cr.

—0—

Furtuna de la 10 Decemvre n. din Viena, despre care ni se telegrafiase, a fostŭ violentă. Comunicaţiunea pe strade devenise periculósă. Trei ómenĭ au fostŭ greu rĕniţĭ. fiindŭ loviţĭ de unŭ părete, aşa că aḑĭ se luptă cu mórtea în spitalŭ. O parte din coperişulŭ ministerului de rĕsboiu a fostŭ aruncatŭ de orcanŭ în curte. Sute de şetre de lemnŭ au fostŭ mutate din locŭ în distanţe marĭ, periclitândŭ viaţa. trecĕtorilorŭ. Trăsură magistruiui curţii, a prinţului Hohenlohe, a fostu rĕsturnată şi rostogolită cu cai cu totŭ; unŭ altŭ birjarŭ a fostŭ de asemenea prăvălitŭ ca o minciă; o trăsură cu nisce femei a avutŭ acceaşĭ sórte, ér birjarulŭ, care a fostŭ tare isbitŭ de o colónă cu anunţurĭ, fŭ greu rănitŭ. Patru vagóne din urmă dela trenulŭ de persóne. care mergea spre Oedenburg, au fostŭ aruncate peste liniă, fiindŭ răniţĭ de mórte unŭ călĕtorŭ şi conductorulŭ, ér alte persóne mai multŭ séu mai puţinŭ greu rănite.

—0—

In nóptea de 5 spre 6 Decemve n. s'au furatŭ din locuinţa perceptorului de dare din Făgăraşŭ mai multe lucrurĭ, pentru tacâmurĭ de argintŭ, inele şi lanţurĭ de aurŭ, pânḑĕturĭ de masă şi cérşafurĭ (lepedee), în valóre de v'ro 700 fl.

—0—

„Telegrafulŭ« de Vinerĭ, resumêndŭ o revistă a României Libere," ḑice: »Pretinia adevĕrată,« ḑice »România liberă," impune datorii egale. Pornindŭ dela acésta, organulŭ din Covacĭ revindícă pentru de a ajuta pe hii sĕi din ţĕrĭ strĕine.«

Sĕ credemŭ, că in acéstă resumare de unŭ rêndŭ şi jumĕtate şi în douĕ rêndurĭ observărĭ, »Telegrafulŭ« a vrutŭ sĕ facă pe şugubĕţulŭ, ér nu pe omulŭ de spiritŭ.

—0—

»Köln. Ztg.« a primitŭ din Berlinŭ scirea, că în viaţa casnică a marelui principe Sergiu, fratele mai micŭ alŭ ţarului Alexandru alŭ III., s'a ivitŭ o discordiă atâtŭ de seriósă, încâtŭ marea princesă Elisaveta, fica marelui duce de Hessa, cere divorţulŭ şi a şi plecatŭ pentru acésta la Gacina, la împĕratulŭ Alexandru III. Ea nu mai vrea sĕ se întórcă la bărbatu-sĕu. Cum scimŭ, cununia s'a serbatŭ numai la 15 Iunie a. c.

—0—

Astă séră se va representa la teatrulŭ germanŭ de aci piesa »*Der Salon-Tiroler*," comediă în 4 acte de Gustav Moser, jucată la teatrulŭ regalŭ din Berlinŭ cu succesŭ strălucitŭ. D directorŭ Dorn a angajatŭ, pentru representaţiunile ce le va mai da aci, pe prima cântăréţă de operete de la teatrulŭ regalŭ din München, D-na Milar-Wald.

Inmormêntarea naţionalistului George Secula în Deva.

Deva, 8 Decemvre 1884.

A doua cuvêntare funebrală ce a ţinut'o la mormêntŭ d. F. Hossu Longinŭ, advocatŭ în Deva, este următórea:

Tristă Adunare!

O pré durerósă şi neaşteptată datoriă vinŭ a împliní în acestŭ momentŭ.

Aspectulŭ acestei triste convenirĭ, plânsulŭ şi suspinulŭ amarŭ, ce se aude şi solemnitatea acésta neaşteptată sunt dovedĭ eclatante, câtŭ de grea şi câtŭ de sfăşietóre de inimă este posiţiunea mea, când trebue se vĕ tălmăcescŭ simţĕmintele mele şi se vĕ ce ŭ atenţiunea pe câteva minute, pentru a puté lua adio dela acela, pe care aḑĭ avemŭ sĕ-lŭ redămŭ pămêntului, din care a fostŭ luatŭ.

Sêrmana şi multŭ cercata nóstră naţiune érăşĭ a perdutŭ unŭ sincerŭ şi energiosŭ fiu, — patria unŭ talentatŭ şi laboriosŭ bărbatŭ, — neconsolata-i familiă unŭ iubitorŭ şi multŭ îngrijitorŭ soţŭ, fiu, părinte şi consângenŭ, ér noi amicii şi stimătorii lui unŭ gentilŭ şi adictŭ confrate!

Corpulŭ se va redá pămêntului, dér sufletulŭ şi măreţele lui idei şi mai pre susŭ de tóte faptele sale prestate în serviciulŭ causei române, vorŭ remâné pentru toldéuna unŭ neperitorŭ monumentŭ şi esemplu de urmatŭ celorŭ carĭ îlŭ deplângŭ şi celorŭ carĭ adese l'au admiratŭ!

Perderea lui este mare, pentru familiă ca şi pentru întregŭ poporulŭ românŭ, pentru justiţiă, la care a conlucratŭ cu atâta studiu, convicţiune, neobosinţă şi caritate. câtŭ şi pentru corpulŭ advocaţialŭ în care a avutŭ unŭ locŭ atâtŭ de distinsŭ şi meritatŭ.

Perderea lui este mare naţiunei române, căcĭ şîrulŭ luptătorilorŭ, pentru binele şi ridicarea némului românescŭ din ḑi în ḑi se împuţinéză, luptele devinŭ mai grele şi mai vehemente, fără ca sĕ ne putemŭ bucura de urmaşĭ demnĭ în numĕrŭ potrivitŭ, carĭ sĕ-i suplinéscă!

'Lŭ deplângemŭ cu adevĕrată durere, pentru-că printr'însulŭ a căḑutŭ érăşĭ unŭ abilŭ luptătorŭ şi multŭ devotatŭ interprete alŭ causelorŭ nóstre, — îlŭ deplângemŭ, pentru-că loculŭ lui, în curêndŭ, cu greu se va suplinı́, — îlŭ deplângemŭ pentru-că calea vieţii lui a fostŭ pré scurtă şi talentulŭ, caracterulŭ şi voinţa lui ne-a îndreptăţitŭ a sperá marĭ şi salutare resultate dela energica lui activitate, — îlŭ deplângemŭ, pentru-că dênsulŭ şi ca omŭ, şi ca românŭ, şi ca patriotŭ şi ca capŭ de familiă şi ca jurisconsultŭ a fostŭ unulŭ dintre cei mai distinşĭ şi respectaţĭ bărbaţĭ de ai noştri şi mai pre susŭ de tóte pentru-că elŭ în tótă viaţa lui a fostŭ Românŭ cu trupŭ, cu sufletŭ, în idei şi în fapte, de care amŭ putut fi mândri!

Dotatŭ dela natură cu unŭ esteriorŭ frumosŭ şi simpaticŭ apoi avêndŭ unŭ temperamentŭ celŭ sciea predomni unŭ caracterŭ firmŭ şi o inimă plină de simţĕminte generóse, — ér prin studii folositóre şi seriόse, prin atingere cu ómenĭ de bună crescere însuşindu-şĭ o manieră propriă numai ómenilorŭ superiorĭ şi adevĕratŭ culţĭ, elŭ a devenitŭ unulŭ din cei mai popularĭ bărbaţĭ la Românĭ, respectatŭ de streinĭ şi de orĭ cine, care a avutŭ ocasiune a conveni cu dênsulŭ.

Scumpulŭ nostru defunctŭ, ca omŭ a fostŭ fórte umanŭ, ca soţŭ multŭ iubitorŭ, ca fiŭ pré ascultatorŭ, ca părinte multŭ îngrijitorŭ, ca funcţionarŭ punctualŭ, consciinciosŭ şi neînteresatŭ, ca amicŭ elŭ a fostŭ sincerŭ şi gata la orĭ ce jertfă, ér ca politicŭ, ca patriotŭ şi anteluptătorŭ a fostŭ cu tactŭ şi moderaţiune, stimătorŭ de părerĭ contrare, fără de a cede din dreptulŭ ce'lŭ apĕrá.

Eată d-lorŭ câte-va trăsurĭ mai generale din fiinţa lui, étă câteva mărgăritare din decorurile şi comorile lui pămêntescĭ, étă ce lasă elŭ ereditate tuturorŭ pre câţĭ i-a iubitŭ, şi étă pe cine amŭ perdutŭ şi ale cui osăminte avemŭ se le astrucămŭ aḑĭ.

Dér înainte de a ne despărţí de scumpele lui rĕmăşiţe, nu potŭ ca se nu vĕ espunŭ în câteva cuvinte celŭ puţinŭ liniamentele principale din scurta, dar laboriósa şi folositórea lui viéţă petrecută între noi şi în alte locurĭ, pe unde asemenea ca aicĭ este deplânsŭ şi multŭ regretatŭ.

Stimatulŭ şi multŭ iubitulŭ nostru amicŭ, colegŭ şi confrate Georgé Secula s'a născutŭ în Ungaria, la 6/18 Augustŭ anulŭ 1839 în comitatulŭ Aradului, comuna Al-

FOILETONU.

Consumatorii Microbilorŭ.

Cetindŭ cineva acestŭ titlu, ar crede póte că vremŭ sĕ vorbimŭ despre acei medicĭ, carĭ cu ocasiunea colerei în Franţa au găsitŭ cu cale sĕ'şĭ pue la încercare stomaculŭ, şi prin elŭ organismulŭ întregŭ, dându'i sĕ mistuéscă baccilii D-rului Koch.

E vorba aci de alţĭ duşmanĭ ai microbilorŭ, despre cari ne vorbesce fostulŭ profesorŭ Eliasŭ Mecĭnicovŭ şi care trăiesce în timpulŭ de faţă în Odessa, unde se ocupă cu sciintele naturale, cercândŭ a pĕtrunde legile naturei.

Unde 'şĭ are organismulŭ inimicii sĕi, cari îlŭ consumă? Acéstă întrebare 'şĭ-a pus'o Eliasŭ Mecĭnicovŭ — ne spune Carl Vogt în „N. fr. Presse« — în privinţa microbilorŭ, căutândŭ a ajunge sĕ rĕspundă pe altă cale de cum au făcutŭ până acum anatomistii patologicĭ şi cercetătorii specialĭ ai baccililorŭ. Prin cercetările sale Mecĭnicovŭ s'a apropiatŭ de ţînta ce 'şĭ-a pus'o.

Precum se scie, animalele mai multŭ séu mai puţinŭ desvoltate şi complicate, precum sponghiele, polypii, medusele, ş. a. se nutrescŭ întocmai ca fiinţele animalice cele mai inferiore. Unŭ amibŭ e ca o picătură viă de flegmă, şi se póte orĭ când observa cu microscopulŭ, deórece se găsesce mai pretutindenea în apă dulce. Amibii mâncă plante microscopice, chiar navicele, care suntŭ încunjurate cu o crustă tare de silice. Când amibulŭ vine în atingere, cu o astfelŭ de fiinţă microscopică, se petrecŭ lucrurĭ de totŭ curióse. Dacă obiectulŭ ce are sĕ'lŭ înghiţă e relativŭ pré mare, atuncĭ corpulŭ flegmosŭ alŭ amibului se varsă jurŭ împrejurulŭ obiectului şĭ'lŭ închide; dacă e micŭ, atuncĭ amibulŭ îlŭ atrage înăuntru printr'unŭ punct al periferiei. Acum începe mistuirea. Corpurile înghiţite se descompunŭ, composiţiunea verde a plantei devine galbenă, se disolvă în firişóre, care în urmă disparŭ; crusta golită a navicelei se dă afară printr'unŭ punctŭ fie elŭ orĭ care.

Totŭ astfelŭ se face mistuirea la sponghii, polipĭ, meduse ş. a. Celulele amibiforme, ce se află în mare mulţime în aceste animale, parte în ţĕsătură, parte în canalulŭ intestinului, înhaţă materiele nutritive, le mistuescŭ în interiorulŭ lorŭ şi dau afară ceea ce e netrebuinciosŭ.

Astfelŭ de celule mistuitóre, care ca şi amibii se mişcă prin întindere şi astrângere şi din care causă se numescŭ şi celule călĕtóre, se găsescŭ la tóte animalele fără escepţiune. La animalele vertebrate, prin urmare şi la ómenĭ, ele circuléză în cercŭ şi suntŭ cunoscute sub numele de corpuleţe albe ale sângelui séu levcocyţĭ. La alte animale se găsescŭ în ţĕsătura corpului, şi pretutindenea au aceeaşĭ misiune, anume ca sĕ consume şi sĕ înlăture materiele întrebuinţate, care nu mai suntŭ folositóre. Décă o astfelŭ de celulă singură nu póte supune corpulŭ ce are sĕ-lŭ priméscă, atuncĭ în multe casurĭ se împreună mai multe celule într'o celulă mare compusă, într'unŭ aşa numitŭ plasmodiu.

Prin urmare, misiunea tuturorŭ acestorŭ celule consumătóre, numite de Mecĭnicovŭ »phagocyţĭ,« este de a înlăturá materialulŭ nefolositorŭ; ele forméză unŭ felŭ de poliţiă a organismului.

Mecĭnicovŭ a plecatŭ în cercetările sale din acestŭ punctŭ şi a ḑisŭ: dacă aceste celule consumă materia netrebuinciósă a corpului, atuncĭ vorŭ consumá şi vorŭ paralisá şi corpurĭ streine, care adeseorĭ deranjază mersulŭ regulatŭ alŭ economiei animalice. Spre a se convinge de acésta, Mecĭnicovŭ s'a folositŭ de animale, ale cărorŭ ţĕsăturĭ suntŭ deplinŭ transparente, ale cărorŭ procedurĭ interne se potŭ observá imediatŭ şi în decursulŭ vieţii, şi care au o viéţă dostulŭ de înccânită, ca sĕ pótă resistá manipulaţiunilorŭ necesare.

Astfelŭ de animale le-a găsitŭ Mecĭnicovŭ în mare. Esperienţele le-a făcutŭ cu larve marĭ de stele de mare şi cu unŭ melcŭ trasparentŭ ce înota în mare. Printr'o ţévă de sticlă le-a împroşcatŭ sub piele totŭ felulŭ de corpurĭ streine, carminŭ, indigo, corpuleţe de sânge omenescŭ, ouĕ próspete şi ferte de ariciu de mare ş. a. Elŭ observà, că celulele consumătóre alegéu, că nu atacau unele corpurĭ streine, pe cândŭ împrejurulŭ altora se adunau ca sĕ le înghiţă şi că în casurile din urmă în curêndŭ întregulŭ organismŭ era într'atâta curăţitŭ de corpurile streine, întru câtŭ acestea erau închise tóte în celule consumătóre, care se ocupau de focŭ cu mistuirea lorŭ.

Cu acéstă ocasiune a observatŭ şi alte fapte, care aruncă lumină asupra unorŭ procedurĭ în corpulŭ animalŭ. Se vorbesce multŭ despre dispariţiunea formaţiunilorŭ normale şi bolnăviciόse, fără sĕ-şĭ pótă face cineva o clară representaţiune despre procedeu. O mare parte a corpului larvei dispare în decursulŭ desvoltării stelei de mare definitive. La larvele bróscelorŭ, la aşa numite scorpene, disparŭ tóte părţile cărnóse ale códei, aşa că numai axa sgârciósă (cartilaginósă) rĕmâne, care după formarea picióreIorŭ cade josŭ. Mecĭnicovŭ se convinse, ca dispariţiunea la larvele stelelorŭ de mare precum şi la brósce se baséză pe activitatea celulelorŭ consumătóre, care numai ţĕsăturile le consumă, pe când celelalte părţĭ, pe care din causa tăriei lorŭ nu le potŭ supune, rĕmânŭ.

Acésta stabilitŭ odată, Mecinicovŭ a trecutŭ imediatŭ la bureţii înbolnăvitorĭ. Ce suntŭ acestĭ baccilĭ, spirilĭ, microbĭ, şi cum se mai numescŭ încă, ce suntŭ altceva decâtŭ corpurĭ streine, care pĕtrundŭ în organismŭ? Dar deórece celulele consumătóre, precum arată încercările, posedŭ órecare capacitate d'a alege, s'a întrebatŭ Meci-

mașulŭ mare. Tatălŭ sĕu, George Secula, a fostŭ mai ântêiu învĕțătorŭ în Almașulŭ mare, apoi diaconŭ ceremonialŭ în Halmagiu și într'unŭ scurtŭ timpŭ preotŭ în Șiria.

In etate de trei anĭ, a rĕmasŭ orfanŭ, sub îngrijirile iubitei sale mame Elena Prodanoviciu, carea astădĭ neconsolată șî deprimată de necreduta lui perdere, plânge amarŭ împreună cu noi. Mama avù tăria a suportá plaga și a se îngrijí de viitorulŭ micuțului orfanŭ. Dumnedĕu înse nu lasă pe cei lovițĭ de sórte și astfelŭ și dênsulŭ, după doi anĭ a căpĕtatŭ unŭ altŭ tată, totŭ atâtŭ de iubitorŭ, și totŭ atâtŭ de binevoitorŭ, ca celŭ repausatŭ, în persona distinsului bărbatŭ naționalŭ Petru Pavelŭ advocatŭ în Beiușŭ și mai târdiu oficialŭ comitatensŭ în diverse părțĭ ale comitatului Bihorŭ, apoi protofiscŭ în Zarand.

Primele cunoscințe le-a câștigatŭ în scólele normale și apoi gimnasiale din Beiușŭ, ér drepturile le-a ascultatŭ la academia din Oradea mare. Ca studentŭ s'a distinsŭ prin talentulŭ sĕu estraordinarŭ și prin purtarea sa esemplară, ér în viéța socială, ca june a fostŭ unulŭ din cei mai bine vĕdutŭ orĭ unde mergea.

Incă de tênĕrŭ George Secula a câștigatŭ simpatia și iubirea profesorilorŭ și conscolarilorŭ sĕi, ér ca unulŭ din cei mai talentațĭ și activĭ tênĕrĭ în scurtŭ timpŭ a avutŭ unŭ prețiosŭ cercŭ de activitate și în cele ale luptelorŭ politice de atuncĭ.

Modestŭ și desterŭ în cele ce i se încredințau, dênsulŭ forte de tênĕrŭ a fostŭ bine primitŭ și în cercurile bărbațilorŭ noștri politicĭ și ca unulŭ, care avea o pénă abilă, îndată după absolvirea facultății juridice, la anulŭ 1861, a fostŭ chiămatŭ în fostulŭ comitatŭ alŭ Zarandului, în Baia de Crișŭ, unde a ocupatŭ mai multe posturĭ grele și distinse ca protofiscŭ, asesorŭ și președinte la tribunalŭ și unde atâtŭ pe terenulŭ juridicŭ, câtŭ și pe terenulŭ politicŭ administrativŭ, în cele ale bisericei și ale învĕțămêntului publicŭ George Secula a avutŭ unŭ rolŭ însemnatŭ și de multeorĭ decisătorŭ.

La anulŭ 1863, abia în etate de 22 de anĭ, a depusŭ censura advocațială și de aci în colo activitatea lui a avutŭ unŭ teremŭ mai vastŭ.

La anulŭ 1864 s'a căsătoritŭ cu fiica distinsului preotŭ din Crîcău, acum repausatŭ Petru Truța, cu frumósa și bine educata Iudita Truța acum vĕd. Secula, carea i-a fostŭ o soțiă esemplară și o rară mamă a fiilorŭ cu carĭ l'a dăruitŭ și carĭ astădĭ pe lângă acestŭ cosciugŭ nu suntŭ în stare a consolá pre nemângăiata mamă. Casa lui George Secula și cerculŭ familiei sale a fostŭ una din cele mai bine cercetate și mulțĭ îșĭ vorŭ aduce aminte de fericitele minute petrecute la dênsulŭ și cu dênsulŭ.

Pe timpulŭ cândŭ fostulŭ comitatŭ alŭ Zarandului era în luptele cele mai grele, pena, tactulŭ și peste totŭ activitatea lui Geqrge Secula, a pusŭ în uimire și pe aceia, carĭ erau în partea contrară. Activitatea lui pe acelŭ terenŭ, o dovedescŭ archivele fostului Zarandŭ și archivele guvernelorŭ de atuncĭ.

Dênsulŭ s'a distinsŭ și pe terenulŭ bisericescŭ și scolarŭ și activitatea lui ca deputatŭ sinodalŭ și congresualŭ este bine cunoscută.

Ca jurisconsultŭ și peste totŭ ca advocată, a fostŭ unulŭ din cei mai respectațĭ și mulțĭ vorŭ fi de aceia, carĭ îlŭ vorŭ binecuvênta, pentru resultatele obținute prin elŭ în cele ale justiției și administrațiunei.

Activitatea lui pe terenulŭ politicŭ este cu multŭ mai mare decâtŭ sĕ se potă espune în acestŭ momentŭ, și cu multŭ mai bine cunoscută decâtŭ sĕ fie trebuință a o semnala. Talentulŭ sĕu oratoricŭ, pledarea lui ușóră și simpatică, nu odată au răpitŭ inimile celorŭ carĭ îlŭ ascultau cu sete și nu odată au pusŭ în uimire și pe aceia, pe carĭ dênsulŭ îi combătea, atâtŭ de farmecătorŭ și atâtŭ de putemicŭ tot-deo-dată.

Nu am decâtŭ se mĕ provocŭ la admirabila lui vorbire ținută la mormêntulŭ fericitului Avramŭ Iancu, — apoi aicĭ în acestŭ orașŭ, când cu panegiriculŭ regretatului Iosifŭ Hodoșŭ, — ér în timpulŭ mai recentŭ, totŭ în acestŭ sântŭ orașŭ când cu proiectulŭ pentru scólele medie și în fine mai lunile trecute în congregațiunea municip. Huniădóra, când cu limba română dela scólele reale din Deva! Cine nu l'a aplaudatŭ, cine nu l'a admiratŭ și cine nu s'a simțitŭ mândru cu dênsulŭ?

Plânge decĭ sêrmană națiune! Dér nu, ștergețĭ lacrimele, căcĭ Dumnedeu nu te va lăsà, precum nu te-a lăsatŭ seculĭ întregĭ, căcĭ și Secula ți-a lăsatŭ trei nobile și pline de speranțe mlădițe și o inimă de română lêngă ele.

Sĕ plângemŭ cu toții, și aședêndu'lŭ în mormêntŭ sĕ trecemŭ la ale nóstre reluândŭ lupta și mângăindu-ne că pe toțĭ asemenea sórte ne așteptă.

Éră tu umbră nobilă, frații tĕi din Eliseulŭ românŭ te așteptă cu brațele deșchise pentru ca împreună cu tine sĕ implore cerulŭ, ca sĕ conducă pe frații voștri rĕmașĭ încă pe câmpulŭ luptei în direcțiunea măréță și sublimă în care ațĭ luptatŭ voi cu atâta tăriă și abnegațiune, încâtŭ adĭ națiunea română stiméză în voi totŭ atâțĭ nemuritorĭ, eroi ai sântelorŭ sale cause!

Și precum ai fostŭ fidelŭ intreprete aicĭ, ai sêrmanilorŭ, ai persecutațilorŭ fii și în fața Creatorului totŭ atâtŭ de energicŭ și resolutŭ apĕrătorŭ alŭ națiunei, care te-a iubitŭ și care astădĭ te plânge cu amarŭ.

Adio!

———○———

ULTIME SCIRĬ.

Berlin, 12 Decemvre. — In cercurile diplomatice de aci se consideră succesulŭ conferinții africane ca deplinŭ asiguratŭ, după ce Francia și Anglia s'au înțelesŭ în privința Nigerului.

Paris, 12 Decemvre. — Ministrulŭ președinte Ferry a rĕspunsŭ ducelui de Broglie, dicêndŭ că timpulŭ pentru monarchiă în Franța s'a dusŭ pentru totdéuna și că pentru Franța actuală, monarchia ar fi cea mai rea anarchiă.

———○———

DIVERSE.

O durere de măsea. — Trebue ca cineva sĕ fi perdutŭ capulŭ cu totulŭ pentru a dá niște rĕspunsurĭ ca acelea pe carĭ le dă Papugeanu înaintea tribunalului, înaintea căruia este adusŭ sub învinovățirea de vagabondagiu!

Președintele: Ai antecedente judiciare?

Papugeanu (ținêndu-șĭ falca cu batista): Nu, domnule președinte, fiind-că atuncĭ când m'au arestatŭ n'avémŭ nimicŭ pe trupŭ ear rufele mi le-au datŭ în închisóre. (Mirare în auditorŭ, care se întrébă ce o fi înțelegêndŭ Papugénu prin antecedente judiciare.)

Președintele: Te întrebŭ dacă ai mai fostŭ osânditŭ?

Papugénu: Dar nu, domnule, fiindŭ că nu suntŭ încă judecatŭ: sĕ fiu osânditŭ dacă cine-va vrea, ca să-mĭ scóță măséua. Vai! cum mĕ dóre!

Președintele: Eștĭ învinovĕțitŭ de vagabondagiu.

Papugeanu: Am beutŭ în închisóre nițele picăturĭ de cuișóră pentru a-mĭ pune la măsea cu nițelŭ bumbacŭ și mi-s'a spusŭ că n'au.

Președintele: Iți spunŭ că eștĭ învinovățitŭ de vagabondagiu; te-au găsitŭ dormindŭ într'o bucătăriă streină pe vatră.

Papugeanu: Deși vatra era caldă, nu mi-a alinatŭ durerile de locŭ; nu potŭ sĕ închidŭ ochii tótă nóptea Aoleu! Aoleu!

Președintele: Va se dică mărturisescĭ că n'ai nicĭ casă, nicĭ vre-unŭ mijlocŭ de muncă.

Papugeanu (unui aprodŭ): Nu poțĭ sĕ-mĭ dai puținŭ tutunŭ ca sĕ-mĭ pui la măsea?

Președintele: Rĕspunde la întrebarea mea: Eștĭ fără domiciliu și fără mijlóce de esistență.

Papugeanu: Domiciliulŭ?... Nu e nevoe, eu nu potŭ sĕ stau la unŭ locŭ mai multŭ de cincĭ-spre-dece dile trebue sĕ alergŭ, sĕ umblu, sĕ mĕ mișcŭ.... Mĕ dóre! mĕ dóre!

Președintele: Nu lucrezĭ?

Papugeanu: Cum vreĭ sĕ lucrezŭ astfelŭ? Am pusŭ pe măsea rachiu, piperŭ, usturoiu, brânză de burdufŭ, muștarŭ, ridiche, și n'am făcutŭ nimicŭ. De cincĭsprezece dile nu mai sciu ce facŭ.

Președintele: In sfîrșitŭ cum trăescĭ? Când te-au arestatŭ nu aveĭ nicĭ o para.

Papugeanu: Décă a'șĭ fi avutŭ vre-o para îmĭ scotémŭ măséua.

Președintele; Te întrebŭ din nou: Cum trăescĭ?

Papueeanu: Dar nu trăescŭ; cum poftescĭ sĕ mănâncŭ cu măséua asta? Am unŭ prietinŭ care mi-a recomandatŭ pe o rudă a sa, unŭ vechiu dentistŭ retrasŭ din lucru și care nu mai scóte măsele de câtŭ de gustŭ; m'am dusŭ la elŭ dar plecase în călĕtoriă. Nu mai știu ce facŭ, m'am zăpăcitŭ de totŭ. Osândiți-mĕ dacă vrețĭ: când cine-va suferă ca mine, puținŭ îi pasă de pușcăriă.

Tribunalulŭ îlŭ osândește la o lună de închisóre.

Președintele: Scóteți'lŭ afară.

Papugeanu (cătră soldatŭ:) N'ai nicĭ unŭ firŭ de tutunŭ?

Iese vorbindŭ cu soldatulŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 12 Decemvre st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	124.—	Bonurĭ croato-slavone . .	101.25
Rentă de aurŭ 4% . . .	95.55	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.—
Rentă de hârtiă 5% . .	90.50	Imprumutulŭ cu premiu ung.	117.25
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	145.50	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului .	116.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	97.50	Renta de hârtiă austriacă	81.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	119.25	Renta de arg. austr. . .	82.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	106.75	Renta de aurŭ austr. . .	104.10
Bonurĭ rurale ungare . .	101.40	Losurile din 1860 . . .	136 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.25	Acțiunile băncei austro-ungare	853.—
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	100.50	Act. băncei de creditŭ ung.	304.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.50	Act. băncei de creditŭ austr.	295.50
Bonurĭ rurale transilvane	101.50	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.78
		Napoleon-d'orĭ	9.76½
		Mărcĭ 100 împ. germ. . .	60.25
		Londra 10 Livres sterlinge	123.35

Cursulu pieței Brașovŭ

din 15 Decemvre st. n. 1884.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.65	Vênd.	8.70
Argint românesc	»	8.60	»	8.62
Napoleon-d'orĭ	»	9.72	»	9.74
Lire turcescĭ	»	10.98	»	11.—
Imperialĭ	»	9.98	»	9.90
Galbenĭ	»	5.70	»	5.72
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100—	»	101.50
Ruble Rusescĭ	»	1265—	»	1275—
Discontulŭ » . . .	7—10 % pe anŭ.			

Editorŭ: **Iacobŭ Mureșianu.**

Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureșianu**

nicovŭ, că óre ele nu se dau cu spaimă în lăturĭ din calea acestorŭ burețĭ rĕutăcioșĭ? Unele observărĭ ale lui Koch și altora așa arată; s'au vĕdutŭ în celule consumătóre simple precum și în celule marĭ, compuse prin contopirea mai multorŭ celule simple, atâtŭ baccilĭ nevătămațĭ câtŭ și descompușĭ în firișóre, așa încâtŭ s'a admisŭ, că baccilii pĕtrundŭ în aceste celule, pentru ca în ele sĕ se înmulțéscă prin divisare și sĕ se transplanteze.

Mecĭnicovŭ a găsitŭ în o bólă infectătóre, până acum încă neobservată, a purecilorŭ de mare (daphnidĭ), unŭ obiectŭ forte favorabilŭ pentru observațiunile sale în acéstă direcțiune. Aceste animalcule cojose, transparente, ce furnică în tóte tĕurile de apă, în bălțĭ și în lacurĭ, cadŭ jertfă unei bóle burețóse, alŭ cărei causatorŭ are mare asemĕnare cu buretele de drojdii, care produce dospirea, și se distinge prin germenĭ lungĭ, de forma frigării, așa numițĭ țepĭ. Purecii de apă sănĕtoșĭ mâncă cadavrele soțilorŭ morțĭ și-șĭ împănéză formalŭ intestinulŭ cu acestĭ țepĭ, carĭ adeseorĭ străpungŭ păreții intestinului și cu acésta întră cu unŭ capĕtŭ în cavitatea pântecelui sĕu trecŭ cu totulŭ în acésta. Câtŭ timpŭ țepii suntŭ în intestinŭ, rĕmânŭ nepericlitațĭ, îndată ce însĕ întră în cavitatea pântecelui, se așéză pe lângă ei celule consumătore (corpulețe de sânge ale purecilorŭ de apă suntŭ numai celule consumĕtóre), și îi distrugŭ încetulŭ cu încetulŭ totalŭ. In sângele, ce circulă în cavitatea pântecelui purecilorŭ de apă, se pórtă o luptă viuă; dacă în ea sunt puținĭ țepĭ, atuncĭ învingŭ celulele consumĕtóre: dacă însă suntŭ mulțĭ, atuncĭ țepii neatacațĭ îngermenescŭ, celulele burețóse produse de ei ajungŭ pretutindenea cu sângele, la tóte organele, și în fine omóră animalulŭ, alŭ cărui cadavru servesce acum spre a infecta alțĭ purecĭ de mare. Când țepii au începutŭ odată sĕ îngermeneze, atuncĭ puțină speranță esistă, că celulele consumatóre vorŭ rĕmânea victoriόse, pe când dacă țepii potŭ fi atacațĭ de ele încă înainte de îngermenare, atuncĭ lupta se decide de cele mai multe orĭ în favórea celulelorŭ, așadar în însănătoșarea animalului. Mecĭnicovŭ a isolatŭ astfelŭ de purecĭ de apă, inficiațĭ numai într'unŭ micŭ gradŭ, în sticle și i-a ținutŭ mai multŭ timpŭ în viață. Ei se însănătoșară deplinŭ, așa că după vr'o trei sĕptĕmânĭ, și acésta se întêmplă totdéuna vara, au produsŭ pui vii.

Numai acum, după ce s'au abținutŭ aceste resultate la animale inferióre transparente, ce s'au pututŭ observa directŭ și s'au pututŭ ține în viață mai multŭ timpŭ, Micĭnicovŭ a făcutŭ încercărĭ cu animale vertebrate și cu bureții ce producŭ bólele lorŭ. Inflamația de splină i s'a oferitŭ ca celŭ mai potrivitŭ materialŭ, după câteva cercetărĭ. Dacă Pasteur urmăresce cu deosebire partea patologică a obiectului și a găsitŭ metódele, prin care baccilulŭ, care produce inflamația de splină, se póte slăbi și paralisá în fine, distinsele lucrărĭ ale lui Koch au învĕțatŭ a cunósce buretele chiar în întregulŭ sĕu modŭ de aparițiune și desvoltare. Dar chiar dacă inflamația splinei este bóla cea mai bine cunoscută de felulŭ acesta, totușĭ, după cum accentuéză Macĭnicovŭ, relațiunile acestui baccilŭ cătră celulele consumătóre erau peste totŭ fórte puținŭ cunoscute și puținele observațiunĭ asupra acestora erau falsŭ interpretate.

Animalele cu sânge rece sunt în genere ferite sĕu immune de inflamația de splină Dar la brósce și șopârle inflamația de splină se póte altoí (vaccina) cu succesŭ, decă aceste animale se încăldescŭ până la temperatura animalelorŭ cu sânge caldŭ (35—37 gr. Celsius), pe când o bróscă țestósă chiar la acéstă temperatură a fostŭ cu totulŭ neaccesibilă. Resultatulŭ încercărilorŭ este: la brósce și șopârle, baccilii se consumă de levcocyțĭ numai la temperatura obicĭnuită (23 gr. Celsius), la temperatură mai înaltă nu; la bróscele țestóse baccilii sunt atacațĭ la orĭce temperatură.

Rapórtele speciale despre aceste observațiunĭ suntŭ fórte curióse. Mecĭnicovŭ a amestecatŭ o picătură de baccilĭ de înflamațiă de splină cultivațĭ în sucŭ de carne cu o picătură de lymfă de brósce, care conținea multe celule consumătóre, și elŭ reproduce figurile ce se desemnau din dece 'n dece minute. Mai ântêiu se vede o celulă, care stă gata sĕ consume unŭ baccilŭ de forma genunchelui; după ce s'a întêmplatŭ acésta, se pare că buretele a dispărutŭ, fiindŭ acoperitŭ de cuprinsulŭ viu alŭ celulei. Celula consumătóre nesăturată nu se mulțămì cu baccilulŭ; la dece minute după ce l'a consumatŭ, începù deja sĕ atace unŭ ghemŭ (golomozŭ) întregŭ de baccilĭ, pe care însă singură nu-lŭ puté supune; după unŭ sfertŭ de oră se asocià la ea o altă celulă, care începù sĕ priméscă o bucată însemnată, și după alte cincĭ-spredece minute întregŭ ghemulŭ fù supusŭ de cele două celule consumătóre și închisŭ înăuntru.

Mecĭnicovŭ încercà după acésta cu epurĭ de moscă și cu purcei de mare, carĭ suntŭ fórte accesibilĭ pentru înflamația de splină. In sângele acestorŭ felŭ de animale mórte de inflamațiă de splină, levcocyții se află în numĕrŭ fórte mare, deplinŭ capabilĭ de viață și mișcătorĭ, dar ei conținŭ fórte rarŭ baccilĭ. Dar dacă animalele se altoescŭ cu vaccină de baccile slăbită, atuncĭ ei se consumă ușorŭ.

Până aci a ajunsŭ Mecĭnicovŭ cu cercetările sale. E vorba acum sĕ se afle două lucrurĭ: 1. Sĕ se stabiléscă microbii ca și baccilii inflamației de splină; 2. Sĕ se cultive celule consumătóre, ca sĕ se pótă întroduce în grămadă în omulŭ infectatŭ, ca orĭ ce altă medicină. Mecĭnicovŭ găsesce fórte grea acéstă problemă și póte că va încerca sĕ o resolve, după ce îșĭ va terminé cercetările sale, ca sĕ se mai clarifice în unele puncte. Elŭ se află acum pe cóstele Spaniei, unde îșĭ continuă observațiunile sale cu medusele. Dacă va avé noroculŭ sĕ resolve acéstă problemă, atuncĭ s'a înmormêntatŭ colera.

———○———

Acum! séu nicĭ odată!

Am luatŭ asupră'mĭ vêndarea provisiilorŭ imense de mărfurĭ lucrate din **spumă de mare și chihlimbarŭ veritabilŭ** de-o fabrică însemnată și spre a le preface cătŭ mai curêndŭ în banĭ, vêndŭ cu prețurĭ de batjocură, încâtŭ d'abia se plătesce prețulŭ fabricăreĭ, adecă fie-care bucată

numai cu *fl. 1.30* numai cu *fl. 1.30*

Pipe (lulele) pompóse din spumă de mare artificială adjustate cu celŭ mai finŭ **argintŭ de China,** după dorință în tóte formele, așa numite de Ulm, Debreținŭ, Csikos, Rakoczi, séu orĭ cum, tăiate netede, fie-care bucată numai fl. 1.30.

Pórtă-Țigărĭ și Pórtă-Țigarete din cea mai fină spumă de mare veritabilă cu celŭ maĭ finŭ chihlimbarŭ veritabilŭ și în 30 diferite forme, netede séu cioplite, cu sculptură bogată, cu caĭ, totŭ felulŭ de animale, cu florĭ, ornamente și săpăturĭ de fantasiă. Fie-care bucată pompósă într'unŭ etui de catifea costă numai fl. 1.30.

Ciubucŭ, pipă (lulea) turcéscă din spumă de mare artificială. comoditatea cea mai mare pentru totŭ fumătorulŭ, cu ciubuculŭ ei de vișinŭ veritabilŭ din Baden cu mirosŭ minunatŭ, la olaltă cu prețulŭ scădutŭ numai de fl. 1.30.

Plăcerea cea mai mare

este pentru fiecare fumătorŭ, cătŭ de frumosŭ, cătŭ de minunatŭ se chilotéză mărfurile mele de spumă de mare veritabilă, de vreme ce fiecare bucată o prepareză cu céră lucrătorĭ esperțĭ; vêndarea și trimiterea cu rambursă postală, numai scurtŭ timpŭ prin renumita firmă:

„FEKETE" Meerschaumwaaren-Depôt
WIEN, Mariahilf, Engelgasse 10.

Suvenirŭ și cadou

primesce gratisŭ

dela mine orĭ cine ca darŭ pomposŭ și prețiosŭ de sĕrbĕtorile Crăciunuluĭ. Prin acestŭ cadou sperŭ a'mĭ câștiga o clientelă numerósă și stabilă, și aducŭ acestŭ sacrificiu, care de sigurŭ va îndemna pe fie-care mușteriu, ca sĕ se aprovisioneze totŭ-déuna la mine. Acuma oferŭ pentru darurĭ (cadourĭ) de crăciunŭ și de anulŭ nou

10 obiecte prețiose

una bucată valoréză atâtŭ, cătŭ costă tóte la olaltă

cu florenĭ 2.50.

Pentru domnĭ:	Pentru dómne:
1 Ceasornicŭ de cabinetŭ.	1 Șalŭ mare de érnă
1 Pórtă-Țigară de spumă de mare	1 Maramă de mătase
1 Lanțŭ de ceasornicŭ, aurŭ artificialŭ	1 Acŭ de broșe minunatŭ
1 Joujou auritŭ pentru ceasornicŭ	1 Păreche cercei pompoșĭ
1 Cravată de mătase	1 Medalionŭ elegantŭ
1 Inelŭ imitațiă de brilantŭ	1 Inelŭ de damă imit. de britantŭ
1 Garnitură nasturĭ mod. pentru manșete	1 Pungă pentru banĭ
1 Etuiu dc chibritnrĭ	1 Decorațiune frumósă pentru masă
1 Etuiu japonezŭ pentru țigărĭ	1 Obiectŭ de lux
1 Suvenirŭ eternŭ gratis.	1 Suvenirŭ eternŭ gratis,

Unŭ singurŭ obiectŭ are deja aprópe valórea, câtŭ se cere pentru tóte 10 bucățĭ, totușĭ le dau tóte 10 bucățĭ **numaĭ cu fl. 2.50** fiecăruia contra rambursă postală.

Embalagiulŭ este asemenea gratis.

Comandele suntŭ a se adresa singurŭ și numai la
Wiener Versendungs-Geschäft „FEKETE."
Wien, VI Engelgasse Nr. 10.

Primele veritabile bombóne de Malzextract de pieptŭ pentru desfacerea flegmei ale lui Ioanŭ Hoff sunt în hârtiă albastră.

Fiecare bolnavŭ își face speranță la cetirea nenumĕratelorŭ raporturĭ de vindecare, carĭ arată că preparatele de Malz ale lui Hoff, au o influință binefăcătóre asupra organismului. La orĭ ce bólă mai grea, ca și la ivirea simptomelorŭ unei bolĭ sĕ se întrebuințeze neamânatŭ din acestea probate și vindecătóre preparate de drojdii de bere ale lui Hoff.

Extractŭ de Malz a lui Ioanŭ Hoff „Gesundheits-bier." 0 sticlă 60 cr.	**Extractŭ de Malz concentratŭ a lui Hoff.** 0 sticlă 1 fl. 12 cr. 0 sticlă mică 70 cr.

Unŭ milionŭ de mulțămite

pentru vindecarea bólei de pieptŭ, de plumânĭ, de oftică, slăbiciune de stomachŭ și de digestiune, anemiă, slăbiciune de nervĭ, prin preparatele de malz ale lui **Ioanŭ Hoff.**

Introducerea lorŭ în 400 lazarete și institute de vindecare, diplome de furnisorŭ de curte a celorŭ mai mulțĭ suveranĭ din Europa, 27000 deposite de vêndare în tóte părțile lumei, dau garanția cea mai strălucită, încredere celorŭ slabĭ și bolnavĭ.

Johann Hoff's Brustmalzextrakt-Bonbons à 60, 30, 15 și 10 cr. numai în tocŭ albastru.	**Johann Hoff's** Malzgesundheits-Chocolade. 1/2 Kilo I. fl. 2.40 cr. II. fl. 1.60 III. fl. 1 1/4 Kilo I. fl. 1.30 cr. II. 90 cr. III. 60 cr.

Domnului

IOANU HOFF

inventatorulŭ și fabricatorulŭ preparatelorŭ de Malz, c. r. furnisorŭ de curte a celorŭ mai mulțĭ suveranĭ din Europa etc.
Wien, Stadt, Graben, Braunerstrasse Nr. 8.

Stimate Domnule! Berea d-vóstră cscelentă de Malzextract are efectele cele mai bune pentru întărire. Eu o întrebuințezŭ forte regulatŭ, de óre-ce după o bólă grea de 10 sĕptĕmânĭ, 'mĭ-am recăpătatŭ puterile, întrebuințândŭ acestă extractŭ. Alăturatŭ vĕ trimetŭ suma de fl. 14 cr. 60 pentru alte 28 sticle de bere de Malz-extractŭ.

Sibiu 3 Aprilie 1882. **Wilhelmina Tangl.**

St. Elisabeta, poșta Cristurulŭ sĕcuiescŭ, Transilvania 16 Aprilie 1884. După o întrebuințare de 6 flacóne a berei d-vóstre escelentă de Malz, vĕdêndu-mĕ multŭ ușuratŭ de respirația grea ce aveam, vĕ rogŭ sĕ 'mĭ mai trimitețĭ 5 flacóne de Malzextract, à fl. 1.12 cu rembursă.

Cu deosebită stimă **Ioanŭ Pocchioffo**, Ingineur.

Vĕ ogŭ ra'mĭ trimite încă flacóne, Bere de Malzextractŭ (Fabricația lui Johann Hoff) și 2 tocurĭ de Malz-Bonbons prin postă cu rembursă. Sêmtŭ hodeosebită înlesnire prin întrebuințarea Berei de curêndŭ trimisă, și m'am o târîtŭ sĕ o întrebuințezŭ și mai încolo neîntreruptŭ.

Deesbaron, poșta Selagiu în 6 Aprilie 1884.

Cu deosebită stimă
Domjan Alexander, preotŭ reform.

Vĕ rogŭ a'mĭ trimite cu drumulŭ de ferŭ prin rembursă 28 flacóne cu Bere de-a d-vostră de Malzextract și 12 tocurĭ din bombónele de Malzextractŭ.

Balastelke lângă Mediașŭ 28 Ianuarie 1884.

Cu deosebită stimă **Eugen Conte de Haller.**

Constatare oficiósă.

In conțelegere cu d-lŭ profesorŭ de Kletzinsky în Viena recunoscŭ în preparatele D-vostră de Malzextractŭ o reușită composițiă de ingrediențe nu numai dietetice ci și medicinale, cari mai alesŭ în stare de slăbiciune, bóle de peptŭ și de intestine și la reconvalescențĭ are succesele cele mai marĭ și bune.

Claisé, Chemicŭ în Dresda.

60 marĭ decorațiunĭ

Inființatŭ 1847, în Viena și Budapesta dela 1861.

Deposite în Brașovŭ: Demeter Eremias, Bucurescĭ: F. Bruss, J. G. Rissdörfer, R. Schmetau farmaciștĭ, G. Rietz, Martinovics, Ploiescĭ: N. Petrescu et C-nie, Bistrița: Carl Nussbächer, Dées: Fr. Nik, Déva: G. Issekuti, Sibiu: C. Bugarsky, Alba-Iulia: I. Frölich, S. Mihellyes, Clușiu: I. B. Misselbacher farmaciă, Tĕrgulŭ Mureșuluì: M. Bucher, C. Hutflesz, Mediașŭ: C. Bucknerŭ, Aiudŭ: Ioanŭ Winkler, Sighisóră: I. B. Misselbacher sen. I. B. Teuch. Odorheiu sĕcuescŭ: Solymossy farmacist. Sepsi Szt. Gyorgy: Fr. Barabas farm., Turda: I. Timbus și fiu.

Albiturĭ cusute în casă.

Mai josŭ însemnatele albiturĭ (rufe) de calitatea cea mai fină, bună și cea mai grea pentru Domnĭ și pentru Dómne se vêndŭ cu prețurĭ originale ale fabricei aprópe pe de geaba și spre dovada unei stricte solidităţĭ se primesce înapoi orĭ ce este neconvenabilŭ, prin urmare orĭ ce comandă este fără risicŭ.

Cămășĭ pentru dómne din celŭ mai finŭ Chifonŭ englezescŭ și cu broderii veritabile de Helveția, o broderie adevĕratŭ de artă, bucata fl. 1.50. Totŭ asemenea din Chifon dela fabrica lui Schroll, lucrate în modulŭ celŭ mai elegantŭ și cu broderie bogată, bucata cu fl. 1.90, duzina fl, 20.

Corsete de nópte pentru dómne din aceiașĭ calitate, forte lungĭ și totă lungimea cu broderie veritabilă de Helveția, unŭ obiectŭ pomposŭ pentru fiecare dómnă, bucata cu fl. 1.50, duzina cu 16.50. Totŭ acelea din barchetŭ celŭ mai finŭ și mai greu, forte lungĭ, brodate în totă lungimea, bucata cu fl. 1.60, duzina cu fl. 18.

Fuste pentru dómne din postavu celŭ mai finŭ și mai greu înprejurŭ cu plissé și colțurĭ, brodate cu lînă bună, bucata fl. 2.80, înpodobite cu catifea și atlasŭ, suprafine bucata fl. 3.80, din barchetŭ vărgatŭ înpodobite finŭ bucata fl. 1.60.

Cămășĭ pentru domnĭ din Chifonu celŭ mai finŭ englezescŭ, cu pieptu în patru foi, lărgimea la gîtŭ după dorință, bucata fl. 1.50, duz. fl. 16.50. Totŭ asemenea din Chifonŭ Schroll, celŭ mai finŭ lucrate à la France, bucata fl. 1.70, duz. fl. 18.80 și bucata à fl. 2, duz. 22.50

Cearșeafurĭ din pânză bună ca pielea, fără cusătură, completŭ, pentru patu celŭ mai mare, 8/4 lățimea, bucata fl. 1.35, duz. fl. 15.

Pânză de casă 30 cоțĭ, fabricatu celŭ mai bunŭ și mai greu pentru trebuința casei, lățimea 5/4 fl. 7.50, 4/4 fl. 5.50 bucata. Prețurile bumbacului se urcă repede, peste scurtŭ timpŭ va costa pànza îndoitŭ, d'aceea este de recomandatŭ a se grăbi fie-care cu cumpĕrarea.

Garniturĭ pentru masă țesute cu desemnurĭ de florĭ, constându dintr'o masă (pânzătură) și 12 șervete, numai fl. 2.85. Totŭ asemenea, lucrate în modŭ franțuzescŭ, forte fine, cuciucurĭ bogațĭ, pentru 12 persóne, garnitura cu fl. 3.45. Garniturĭ de masă din damascu celŭ mai finŭ, țesute cu desemnurĭ de florĭ, constândŭ dintr'o masă mare pentru 12 persóne, și 12 șervete marĭ, potrivite acesteia, lucrate suprafinŭ, garnitura numai cu fl. 5.60.

Prosópe (ștergare) fie-care bucată îndoită separatŭ cu chenarŭ roșiu și cu ciucurĭ lungĭ, finŭ pichetate, pomposŭ de frumóse, duz. fl. 3.75.

Basmale de mătase din mătase grea de Lyon în tóte fețele, fie-care bucată altfelŭ colorată, duz. numai fl. 3.50.

Ciorapĭ de mătase Finish vĕrgațĭ în colorile cele mai pompóse, roșiu, albastru, violetŭ, rosa cafeniu și chamois, lungĭ până peste genunchĭ, 3 perechĭ fl. 1.15.

Garniturĭ de Gobelinŭ constândŭ din 2 învelitorĭ de patŭ fine și o învelitóre de masă cu ciucurĭ de catifea, lucrate în colorĭ minunate și costă garnitura, adică tóte trei la olaltă numai fl. 7.50.

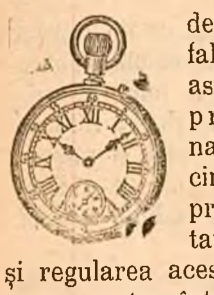
Comandele sunt a se adresá, trimițêndu-se mai nainte prețulŭ, sĕu cu rambursŭ postatŭ cătră

Wäsche- und Manufactur-Waarenhaus
Rabinovics
WIEN, Leopoldstadt, Schiffamtsgasse 20—R.

Mai pe nimica

am cumpĕratŭ licitando 1980 bucățĭ

cele mai fine ceasornice

dela una din cele mai marĭ fabrice din Geneva, și sunt astfelŭ în stare a espedia promptŭ mai josŭ însemnatele ceasornice fine la orĭ cine 'mĭ va comanda cu prețurĭ de batjocură, a costatŭ mai 'nainte capacele și regularea acestoră atâtŭ, câtŭ se cere acum pentru întregulŭ ceasornicŭ.

Numai cu fl. 5.10 unŭ ceasornicŭ de bnzunarŭ Cilindru, din celŭ mai finŭ nikel, aurŭ dublu sĕu argintŭ franțuzescŭ, gravatŭ sĕu guilоșatŭ finŭ, regulatŭ la minutŭ. Totŭ asemenea din argintŭ bunŭ de 13 probe adeveritŭ de către oficiu c. r. și greu auritŭ cu fl. 7.

Numai cu fl. 7.40 unŭ ceasoruicŭ Anker din celŭ mai finŭ nikel, aurŭ dublu sĕu argintŭ franțuzescŭ, gravatŭ și guiloșatŭ finŭ, pe 15 rubinurĭ, cu secundarŭ, regulatŭ la secundă. Totŭ asemenea din argintŭ bunŭ de 12 probe adeveritŭ de cătră oficiu c. r. și greu auritŭ cu fl. 11.

Numai cu fl. 8.50 unŭ ceasornícŭ remontoire Washington din nikel veritabilŭ, aurŭ dublu séu argintŭ franțuzescŭ, de trasŭ fără de cheie, mehanismŭ din nikel finŭ, totŭ asemenea din argintŭ veritabilŭ 13 probe adeverite de cătră oficiu c. r. cu fl. 13.

Pentru o umblare regulată se dă o garanție pe cincĭ anĭ.

Pe lângă acestŭ prețŭ fabulosŭ de eftinŭ se mai dă gratis la fie-care ceasornicŭ câte unŭ lanțŭ elegantŭ din aurŭ dublu frațuzescŭ.

Comandele suntŭ a se adresa, trămițêndŭ mai nainte prețulŭ, sĕu cu rambursŭ postalŭ cătră

Uhren-Fabriks-Hauptdepôt
WIEN, II, Schiffamtsgasse 20.
I. H. Rabinovics.

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.